

кантроль). Шмат якія з гэтых элементаў прыдатны і для іншых форм заняткаў.

У выніку яны садзейнічаюць праўленню творчых здольнасцей студэнтаў, іх зацікаўленасці, паглыбленню ведаў і ўдасканаленню прафесійных якасцей.

Ровіна Р.А., дацэнт,
Іваноў М.В., дацэнт,
Касан В.А., дацэнт.

РАЗВІЦЦЁ ТВОРЧЫХ ЗДОЛЬНАСЦЕЙ СТУДЭНТАЎ У ПРАЦЭСЕ ДЗЕЛАВЫХ ГУЛЬНЯЎ

На сучасным этапе ўсё больш высокія патрабаванні прад'яўляюцца да падрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі спецыялістаў. Перад вышэйшай бібліятэчнай адукацыяй таксама стаіць задача павышэння прафесійнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў. Узровень іх ведаў павінен адпавядаць узрастаючым інфармацыйным і бібліяграфічным патрэбнасцям усіх катэгорый чытачоў незалежна ад галіны дзейнасці.

У сувязі з гэтым яшчэ больш актуальнымі становяцца праблема актывізацыі вучэбнага працэсу, пошук такіх форм кантактаў з навучэнцамі, якія б спрыялі набыццю практычных навыкаў бібліяграфічнага пошуку, абслугоўвання спецыялістаў рознымі метадамі. У значнай ступені вырашэнню гэтай праблемы садзейнічаюць такія метады актыўнага навучання, як дзелавыя гульні (ДГ), якія атрымалі шырокае прымяненне. Як сведчаць публікацыі ў спецыяльным перыядычным друку, ДГ з пачатку 80-х гадоў набылі вялікую папулярнасць як сярод выкладчыкаў ВНУ, так і ў практычных работнікаў.

Неабходна адзначыць, што ў навучальным працэсе і на нашым факультэце дзелавыя гульні надасца пэўная увага.

На кафедры бібліяграфіі і дакументазнаўства распрацаваны і ўкаранены ў навучальны працэс ДГ па ўсіх курсах.

Найбольш спрыяльным, на наш погляд, з'яўляецца выкарыстанне ДГ пры навучанні студэнтаў розным відам пошуку і абслугоўванню спецыялістаў. Гэта абумоўлена тым, што ў пазначаных працэсах адбываюцца кантакты паміж спецыялістамі і бібліяграфамі, і таму адносна лёгка правесці імітацыйную канкрэтную сітуацыю.

Аўтары дакладна на працягу некалькіх гадоў праводзілі ДГ пры вывучэнні курса «Бібліяграфія прыродазнаўчай, тэхнічнай і сельскагаспадарчай літаратуры» і курса «Патэнтная і нарматыўна-тэхнічная дакументацыя».

Кожная ДГ вырашае розныя мэты і задачы, абумоўленыя спецыфікай курсаў: тым не менш усе яны накіраваны на набыццё прафесійнага майстэрства з улікам індыўдуальных здольнасцей кожнага і ў той ці іншай ступені працуюць на асэнсаванне студэнтам прэстыжу сваёй прафесіі.

Так, у ДГ па тэме «Выбарчас распаўсюджанне інфармацыі» галоўнай задачай з'яўляецца ўзнаўленне сітуацыі, характэрнай для дзейнасці бібліятэкі на абслугоўванню спецыялістаў навукі, тэхнікі, вытворчасці. Сутнасць такіх ДГ -- замацаванне тэарэтычных ведаў і выпрацаванне навыкаў і здольнасці дакладнага адбору інфармацыі з шырокага кола рэфератыўных і бібліяграфічных крыніц у адпаведнасці з інфармацыйнымі запытамі спецыялістаў.

Пры абмеркаванні вынікаў ДГ студэнты розных спецыялізацый былі дастаткова аднадумны ў тым, што ДГ даюць ім магчымасць уявіць канкрэтную сітуацыю пры абслугоўванні спецыялістаў і адначасова паказваюць цяжкасці, звязаныя са спецыфікай навукова-вытворчай сферы дзейнасці спецыялістаў, іх інфармацыйнымі запытамі, складанасцю навукова-тэхнічнай літаратуры і другасных крыніц інфармацыі.

Такім чынам, ДГ аказвае станоўчы ўплыў на рост прафесійнага майстэрства і дае студэнтам магчымасць адчуць сваю значнасць і неабходнасць.

Дзелавыя гульні «Патэнтная даследаванні» з'яўляюцца імітацыйнай; на працягу

яе трэба вырашаць канкрэтныя арганізацыйныя і тэхналагічныя задачы. Студэнты дзейнічаюць у розных сітуацыях, на розных этапах патэнтна-інфармацыйнага забеспячэння ў адпаведнасці з абранымі мэтамі. Ад гэтага залежаць стратэгія пошуку інфармацыі, размеркаванне функцый паміж уздзельнікамі брыгады, аналіз інфармацыі і падрыхтоўка справаздачы.

Такім чынам, аналізуючы канкрэтныя сітуацыі патэнтна-інфармацыйнай дзейнасці, студэнты набываюць практычныя навыкі вырашэння арганізацыйных пытанняў (рэжымнае аб'ёму працы ўнутры брыгады, сумесны выбар ацымальных шляхоў правядзення патэнтных даследаванняў і г.д.) і тэхналагічных задач (засваенне відаў патэнтнага пошуку, метадыкі выкарыстання розных крыніц пры яго правядзенні, аналізу атрыманай інфармацыі, падрыхтоўкі справаздачы аб патэнтных даследаваннях).

На працягу гульні яны працуюць з бібліяграфічнымі і рэфератыўнымі паказальнікамі, крыніцамі фірменнай і рэкламнай інфармацыі, звяртаюцца да тэкстаў розных відаў дакументаў.

Пры падрыхтоўцы справаздачы ідзе засваенне метадаў графічнага прадстаўлення атрыманай інфармацыі (складаюцца табліцы, гістаграмы, дыяграмы, графікі і г.д.).

Такім чынам, на працягу гульні студэнты аналізуюць рынак гатовых тэхналогій і прымаюць канкрэтныя сітуацыйныя рашэнні.

Але адзначаючы стаючы вынік выкарыстання такіх актыўных форм навучання, як ДГ, неабходна падкрэсліць і пэўныя адмоўныя моманты, якія, на наш погляд, можна сфармуляваць наступным чынам.

1. Правядзенне ДГ было (і ёсць) справай выкладчыка, прадметна-метадычнай камісіі; нават у рамках адной кафедры (не кажучы пра факультэт) не ставілася пытанне аб прывядзенні выкарыстання ДГ у нейкую (адпаведную) сістэму, якая, на наш погляд, павінна прадугледжваць:

-- метаакіраванасць кожнай ДГ на рэзультат творчых здольнасцей студэнта;

-- паслядоўнасць саставу ДГ у адпаведнасці з праходжаннем і перасмненасцю дысцыплін;

-- міжнародныя сувязі;

-- правядзенне комплекснай (выніковай) ДГ у якасці атэстацыі (перад ДЭК).

2. Сёння, калі значнае месца ў навучальным працэсе адведзена аўтаматызаваным тэхналогіям, неабходна перагледзець тэматыку і змест правядзення ДГ з улікам выкарыстання банка дадзеных.

3. Улічваючы ўзрастаючую ролю замежнай мовы ў інфармацыйна-бібліяграфічнай дзейнасці, мэтазгодна прадугледзець распрацоўку (разам з кафедрай замежных моў) ДГ на замежнай мове.

4. На наш погляд, неабходна умацаваць метадычны ўзровень ДГ, што лепш за ўсё можа зрабіць метадычная секцыя савета ФБІС.

Яцэвіч М.А.,
дацэнт

ДЗЕЛАВЫЯ ГУЛЬНІ ЯК СРОДАК АКТЫВІЗАЦЫІ ЗДОЛЬНАСЦЕЙ СТУДЭНТАЎ ПРЫ Вывучэнні КУРСА «ІНФАРМАЦЫЙНА- БІБЛІЯТЭЧНЫ МАРКЕТЫНГ»

Згодна з новым вучэбным планам пяцігадовага тэрміну навучання на курс «Інфармацыйна-бібліятэчны маркетынг» адведзена 70 гадзін, 36 з іх займаюць практычныя заняткі, а дакладней -- дзелавыя гульні па розных напрамках маркетынгавай дзейнасці бібліятэк і інфармацыйных службаў. Сярод іх -- устанавленне кіраўніцкай структуры для ажыццяўлення маркетынгавай дзейнасці бібліятэкі, сегментацыя і пазіцыяніраванне інфармацыйнага рынку, распрацоўка праграмы маркетынгавай дзейнасці бібліятэкі, распрацоўка рэкламнай кампаніі, вывучэнне грамадскай рэпутацыі бібліятэкі і інш.

Свосасаблівацю пералічаных вышэй дзелавых гульняў з'яўляецца тое, што студэнты падчас іх правядзення працуюць у камандах па 3 - 4 чалавекі. Прытым кожная з каманд вырашае агульную задачу. Вызначаецца лідэр.